herpy

GEKKOER

Wahlberg's Velvet Gecko

Homopholis wahlbergii

Homopholis wahlbergii er en stor, kraftig og nataktiv gekko fra det sydlige Afrika med fløjlsblød, grå hud og kraftige tæpuder. Den bliver 14-21 cm og lever i buskadsland og savanne, hvor den gemmer sig under bark, i klippespalter og på mure. Der findes næsten ingen pasningserfaringer, så vejledningen bygger på klimaet i udbredelsesområdet og på en nær slægtning.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Homopholis walbergii; Platypholis walbergii*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**14-21 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-15 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende og klippeboende**
Biotop	**Savanne og tørskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 45 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**30-32 °C**
Temperatur, nat	**20-23 °C**
Luftfugtighed	**50-70 %**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**2 æg**
Inkubation	**60-90 dage** ved 27-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står ikke på CITES-listen eller i EU's bilag A-D og er ikke opført på listen over forbudte dyr (BEK nr. 1261/2015), så der kræves ingen CITES-papirer.

Om arten

Homopholis wahlbergii er en kraftigt bygget gekko med korte lemmer og en tyk, rund hale, der er kortere end kroppen. Voksne dyr er 14-21 cm i alt, de fleste 14-18 cm, og kroppen uden hale bliver op til 12 cm. Ryggen er dækket af små, glatte korn, der giver huden et fløjlsagtigt udseende, deraf det engelske navn. Farven går fra mørkegrå til blød grå-brun og kan have lysere vinkelformede tværbånd eller marmorerede flader langs ryggen. Øjnene har lodret pupil med takket kant, og tæerne er brede med tydelige klæbelameller. Kløerne er små og kan trækkes tilbage. Hanner og hunner ligner hinanden og er lige store.

Arten er nataktiv, men ses indimellem også om dagen. Den bevæger sig kun langt fra sit skjul om natten, og det er også da, frieriet foregår. Levetiden i fangenskab er ikke dokumenteret; tallet i specifikationerne er et skøn ud fra andre store gekkoer.

Udbredelse og levested

Homopholis wahlbergii findes i det sydøstlige Afrika: i det østlige Sydafrika syd for Soutpansberg (Limpopo, Mpumalanga og KwaZulu-Natal), i Eswatini og i det sydlige Mozambique syd for Limpopo-floden. Bestandene i Zimbabwe og det østlige Botswana blev i 2014 ført til den selvstændige art *Homopholis arnoldi*, så ældre angivelser af *H. wahlbergii* derfra gælder den

art.

> **Oprindelig udbredelse:** Sydafrika, Eswatini og Mozambique.

LEVESTED

Homopholis wahlbergii lever i åbent buskadsland og savanne, både på tørre og mere fugtige savanner, og i kystnær busk. Dyrene gemmer sig under løs bark på døde træer, i hule træer, i klippespalter og under klippeoverhæng og i tomme fuglereder. De findes ofte i baobabtræer og ses også på mure og i tage og vægge på bygninger, også traditionelle lerhytter. Klimaet er subtropisk med varme, regnfulde somre og milde, tørre vintre. Æggene gemmes under barkoverhæng eller i klippespalter.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Homopholis wahlbergii* i fangenskab. Anbefalingerne bygger på klimaet i udbredelsesområdet og på den nære slægtning *Homopholis fasciata*, hvorfra temperatur og rugetemperatur er lånt. Følg dyrets adfærd, og justér efter den.

Et enkelt dyr eller et par skal have et terrarium på mindst 60 × 45 × 60 cm (længde × bredde × højde), gerne højere. Dyret klatrer på stammer og klipper, så indret med grene, korkbark og korkrør i forskellige højder, plader af kork på bagvæggen og mange skjul, hvor det kan presse sig ind i en smal sprække. Bunden er en blanding af jord og kokosmuld, der holdes fugtig i den ene ende og tør i den anden.

Planter, der tåler tørke og lidt skygge, fx sansevieria, giver ekstra dækning. Hold altid et tæt låg, for gekkoen er stærk og klatrer godt.

Læs mere: Inkubation af æg

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 24-28 °C, og under en varmepære eller på en solplads 30-32 °C. Om natten falder temperaturen til 20-23 °C. Temperaturen skal falde hver nat. Undgå varme over 32 °C.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være 50-70 %, med en fugtigere ende ved vandskålen og en tørrere i den anden. Forstøv terrariet hver aften, så der er lidt dug til dyret, og lad bunden tørre ud igen i løbet af dagen. Ventilation er vigtig, så der ikke opstår skimmel.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er nataktiv og kræver ikke stærkt lys, men 12 timers lys og 12 timers mørke efterligner området. UVB er ikke dokumenteret som nødvendigt, men en svag UVB-lampe over en del af terrariet er et sikkert tillæg, så længe dyret kan trække sig tilbage i skygge. Vil man se dyret om natten, bruges kun svagt lys.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Arten æder insekter. I naturen er det overvejende biller og natsværmere, men også termitter, græshopper, sommerfuglelarver og tusindben, og store dyr tager store byttedyr. I fangenskab fungerer fårekyllinger, dubiakakerlakker og andre foderinsekter og i mindre mængder melorme og voksmøllarver. Foderdyrene skal være højst lige så store som afstanden mellem dyrets øjne. Pudr dem jævnligt med kalk og vitaminer, og lad foderdyrene æde godt før fodring.

Unge dyr fodres dagligt, voksne to til tre gange om ugen. Der skal altid være en lav skål med frisk vand.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Dyrene skjuler sig om dagen og er kraftige nok til at bide, hvis de føler sig truet. De skal helst ikke håndteres. Et par kan holdes sammen i et stort terrarium, men det er ikke dokumenteret, hvordan arten omgås i fangenskab.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnerne er kønsmodne fra omkring 6 cm kropslængde uden hale, men har først fuldt udviklede æg fra omkring 9 cm. Hannerne er kønsmodne fra omkring 7 cm. Alderen ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret. Kønnene ligner hinanden; hos den nære slægtning *Homopholis fasciata* har hannen forhøjelser ved halens rod og porer foran kloakken, som hunnen mangler.

PARRING

Frieriet foregår om natten, når dyrene bevæger sig langt fra deres skjul. Der findes ingen detaljerede beskrivelser af parring i fangenskab. Kønsmodne hunner lægger æg hvert år. I naturen bærer de æg fra november til juni, altså i hele den varme del af året, og hannernes forplantningsorganer er kun mindre aktive midt om vinteren (juni-august).

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger to hårdskallede æg ad gangen. Æggene er 17-19 mm lange, klæbrige og bløde, når de lægges, og stivner derefter. I naturen lægges de under bark eller i klippespalter. I terrariet skal der være en æglægningsplads, fx et fugtigt skjul med vermiculit eller sphagnum, hvor hunnen kan grave. Antallet af lægninger pr. sæson er ikke dokumenteret, men flere lægninger er sandsynlige.

INKUBATION

Æggene tages ud og rugetes ved 27-29 °C (lånt fra *Homopholis fasciata*). Rugetiden er ikke dokumenteret; 60-90 dage i specifikationerne er et skøn ud fra store gekkoer ved samme temperatur. Rug i en lille beholder med fugtigt vermiculit eller perlit, og vend ikke æggene.

OPDRÆT AF UNGER

Størrelsen på nyklækkede unger er ikke dokumenteret. Hold dem hver for sig i en lille faunaboks med skjul og en overflade, de kan klatre på, og giv dem bittesmå foderdyr som springhaler og nyklækkede fårekyllinger. Fodringen og temperaturen følger de voksnes.

Sundhed og typiske fejl

Der findes ingen oplysninger om sygdomme hos *Homopholis wahlbergii* i fangenskab. De typiske risici hos store, nataktive gekkoer er:

- Varme over 32 °C, som giver stress og udtørring.
- Mangel på kalk og D3, især hos unger og hunner, der lægger æg. Pudr foderdyrene og giv en svag UVB-lampe.
- Konstant våd bund og dårlig ventilation, som giver svamp og hudproblemer.
- Besværet hudskifte, hvis luftfugtigheden er for lav. Et fugtigt skjul hjælper.

Søg en dyrlæge med forstand på krybdyr, hvis dyret holder op med at æde, tager af i vægt, har problemer med huden eller opfører sig usædvanligt.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.